Educated Culture

Azerbaijani transcript:

A: Azərbaycanda yaranıb ki, oxunmuş, savadlı adamlar Azərbaycanı tərk eləyir. Onun səbəbi... bir səbəbi orda ola bilər...

B: Düzdü. Oxunmuş. Düzdü, amma oxunmuş insanın orada heç yeri yoxdur axı. Nə yapacaq oxunmuş insan? Deyək ki, mən vətəni istəyirəm, sevirəm, nə yapacam? Əlli dollara çalışacam və mühit yoxdur axı. Bizdə əskidə oxuyan mühit var idi. Deyək ki, böyük bilim institutı idi, elmi tədaqiyyat institutı ya proje institutı, ya deyək ki universitetdır, institutdır. Orada bir mühit var idi, *egitim* mühiti. Və deyək ki, zəif *egitim* alan insan, zəif kulturlı, o o səviyəyə tam yatışmırdır. 3-5 ildən sonra ordan gedib keçirdi. Yəni mən demədim ki, 60-ci illərdə... 60-ci 50-ci, 60-ci-70-ci illərdədə, deyək ki, Azərbaycanın rayonlarından gəlirdilər, oxuyurdular və Bakıya, deyək ki, müəllim kimi, deyək ki, mudafiyə eləyib dissertasiyasını, müəllim kimi iş ala... o da kəndin ____... yavaş-yavaş o şəhərləşir, geyimi dəyişirdi, danışığı dəyişirdi, istəsədə istəməsədə kulturı dəyişirdi. Yəni bir az kəndini çəkirdi, o görürdü ki tam yatışmır, amma onun deyək ki, oğlı, qızı buraya tam oturacaq. Amma bu gün onu biz görmürük. Baxmalı adam, yəni kiməsə etalon kimi götürmək, bax bu tam şəhər adamıdır, tam şəhərdə oturmuş adamdır, tam kulturlı adamdır, onun kimi adam qalmayıb. Yəni bir az Bakının küçələrini gedəndə heç onu görmək olmur. Bakıda bütün əski me'marlıq kulturlərıdə məhv olur. Eləbil əski kulturun bir parçası olan me'marlıq... köhnə İnturist binası, onu akademik Şutyev mavzoleyi... memarlığı verən, akademik Şutyev yapmışdır, yəni yeganə onun projectidı ki, Bakıda var idi, o binanı saxlamaq olardı bir memarlıq əsəri kimi, əgər otel kimidə tam bu gün fəaliyyət göstərməsədə, amma onu sökdülər. Kimsə istəmir araşdırmağa onu necə gücləndərməyə filan, o cürə adamlarda qalmıyıb, mühəndislər. Turist oteli tam dağılmış. O memar Şulginın əsəri idi, mənim atamda orada... konstruksiyasını mənim atam vermişdir. Yəni o binanıda dağıtdılar. Və böyle... o səfər eşitdim ki, yeganə *цирк* binası idi, ətrafına baxanda "*gökdelen*" deyirlər burada, *небоскрёб*-a, yəni ətrafına baxanda on dənə, on iki dənə, 30-40 mərtəbəli *gökdelen* var. *Цирк* onun içində məhv olub gedir, hətta onu sökmək danışıqlarıda aparılır. Yəni onu... dünyada *цирк* yoxdur, biliyorsuz... Türkiyədə *цирк*-ın binası yoxdur, bir şapito qururlar, qırağdan sənətçilər gəlir, deyək ki, Rusiyadan gəlir, Tatarstandan gəlir demək ki, əski Sovietlər Birliyindən *цирк*-lar gəlir, a o şapitoda bir az at oynadılar, bir az fokus göstərirlər, onuyla bitib gedir. Yəni *цирк*-ın binası... Azərbaycanda olan *цирк*-ın binası, dünyada o qədərdə yayğın şey deyil. Iyi ki, bizim yeganə "Yaşıl Teart" deyən binamız var idi, Avropada o tikiləndə 62-ci ildə, o ilk Avropanın Yaşıl Teartrı... 3-4 dənə tanılmış Yaşıl Teartdan var idi. Bakınınkıda 1961- də tikil... 62-də tikildi, Yaşıl Teart, yəni çox gözəl idi. Üç dəfə təmirdən keçib, o da nəyə görə? Prezidentın dəstəyinə görə. Yəni burada prezidentin xoşuna gəldi bu iş, bu irəlliyəcək, xoşuna gəlmədi, irəlləmiyəcək. Bu gündə mas kulturu olduğuna görə böylə şeylər irəlləyə bilər. Nədən? Orada konsertlər verəcək, dövlət səviyədə indi prezident, başqa bir qonaqları gələndə, orada oturub orada sənətçilər çıxacaq, açıq havada, yaşıllıq içində, tamam, o işə yaraya bilər. Amma deyək ki, oper kulturu, ya bir sənətçiyə... bir

sənətçinin maaşı insan səviyyətə artırmaq, elə o sənətə qiymət vermək deyil. Bu gün... bu günə pensiyasını artırırlar, 200 dollar, o da yazıq televizordada yüz dəfə məktub yazır, "Sağ olsun bizim əziz Prezidentimiz" bu maaş, bu pensiyanı verib. Yəni bu acınacaqlı haldır. O sənətçi ki, əlli il sənətçi çalışıb.

**Italicized words are either in Turkish or in Russian.*

English translation:

A: A situation has been created in Azerbaijan, where educated people are leaving Azerbaijan. The reason for this… one of the reasons could be…

B: That's right….Educated. That's right, but there is no place for an educated person there. What will the educated person do there? Let's say I love my motherland, I love… What will I do? I will work for fifty dollars and there are no conditions, after all. In the past, we used to have the conditions. Let's say, there was the big education institute, science institute, universities, institutes. There were conditions there, conditions for education. And let's say a person who got weak education, not wholly cultured, he didn't fit at that level. After three to five years he would leave. That is to say, in the sixties… sixties, fifties, sixties-seventies…let's say, people came from the countryside of Azerbaijan, they studied and in Baki…let's say if he defended his dissertation, could work as a teacher… That person would gradually become urbanized, would change the way he would dress, the way he would speak, whether he wants it or not, his culture would change. Meaning he could see that he is not completely fitting, but his son and daughter will. However, today we don't see such things.

There are no longer role models, meaning you see this person is a city person…very cultured. That is to say if you walk a bit on the streets of Baki, you won't see that at all. The old architecture culture is also getting destroyed. Architecture which is a part of old culture… the building of Old Inturist, academic Shutyev, who made the Mausoleum (in Moscow)… academic Shutyev made it, that was his only project in Baki, it could've been left as a building with architectural value, even if it doesn't function as a hotel today, but it was demolished. Nobody wants to research the ways to straighten it, and there aren't even people who can…engineers. Hotel "Turist" is completely destroyed. It was the work of architect Shulgin. My father also… gave the construction project there. They destroyed that building. And so… I heard recently that the only circus building, if you look in its surroundings, it's called "*gokdelen*"[1] in here, a skyscraper…meaning when you look at its surroundings; there are ten, twelve 30-40 floor skyscrapers. The circus is getting ruined inside all that… and also there are talks about its demolition. So… there is no circus in the world, you know… there is no circus building in Turkey, they just construct a capital[2], the artists come, for example from Russia, from Tatarstan, from the former Soviet Union, they just play with some horses, show some tricks, and that's it. I mean… circus does not have its own building… the circus building that is in Azerbaijan, it's not

[1] gokdelen = skyscraper from Turkish
[2] capital = in architecture, the upper end of a column, pier, or the like

such a widespread thing. It's good that we had the only green theater[1], when it was built in Europe in 62, it was Europe's first green theater… there were three or four known green theaters. The one in Baki was built in 1961… '62… the green theater, it's a very beautiful place. It went through repairs three times, and why is that? …Because of the president's support. Meaning in here it's… if the president likes this work, it's going to go forward, if he doesn't like it, it won't go forward. These things can go forward because they are well fit with dominant pop culture. Why? There will be concerts there. If the president has some guests, they sit there; the artists enter the open stage, in greenery, perfect, it could be useful. But to say that, opera culture, or some artist… raising one artist's salary to a human level doesn't mean that you value art. Today… today they raise the pension, 200 dollars, and that poor artist hundred times on TV and in writing, "Long live our dear President" that he gave me this salary, this pension. This is a miserable situation. That artist… that has been working for fifty years.

About CultureTalk: CultureTalk is produced by the Five College Center for the Study of World Languages and housed on the LangMedia Website. The project provides students of language and culture with samples of people talking about their lives in the languages they use everyday. The participants in CultureTalk interviews and discussions are of many different ages and walks of life. They are free to express themselves as they wish. The ideas and opinions presented here are those of the participants. Inclusion in CultureTalk does not represent endorsement of these ideas or opinions by the Five College Center for the Study of World Languages, Five Colleges, Incorporated, or any of its member institutions: Amherst College, Hampshire College, Mount Holyoke College, Smith College and the University of Massachusetts at Amherst.

© 2003-2009 Five College Center for the Study of World Languages and Five Colleges, Incorporated

[1] green theater = planting, usually of evergreens, designed to provide accommodation for outdoor theatrical entertainment